

Nr 11.

Utlåtande med anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1952/53 till lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård.

I årets statsverksproposition (IX ht punkt 83) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård för budgetåret 1952/53 beräkna ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 18 januari 1952 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 44, föreslagit riksdagen att för nämnda ändamål å riksstaten för budgetåret 1952/53 under nionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor.

Beträffande den närmare utredningen i ärendet får utskottet, i den mån en redogörelse därför ej lämnas i det följande, hänvisa till propositionen.

För innevarande budgetår har till lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård anvisats ett förslagsanslag av 700 000 kronor. Belastningen å anslaget under budgetåret 1950/51 uppgick till 989 954 kronor.

Enligt bestämmelserna för anslagets användning (kung. nr 164/1946, ändrad genom nr 671/1949) gäller såsom huvudregel, att statsbidrag må åtnjutas av djurägare, vars till statlig inkomstskatt taxerade inkomst ej överstiger 3 500 kronor och vilken ej heller påförts statlig förmögenhets-skatt. Avgörande är därvid i regel taxeringen året närmast före det, då sjukbesöket företages. Därest emellertid djurägaren icke kan förete debetsedel å slutlig skatt på grund av nämnda taxering samt det kan antagas att debetsedeln förvaras hos arbetsgivare för verkställande av löneavdrag för kvarstående skatt, må frågan, huruvida förutsättningarna för åtnjutande av statsbidrag äro för handen, bedömas med utgångspunkt från taxeringen under andra året före det, då sjukbesöket äger rum.

Bidrag utgår till bestridande av den del av veterinärarvodet och rese-kostnaden, som överstiger 10 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1951 har *veterinärstyrelsen* hemställt, att anslaget för budgetåret 1952/53 skall höjas till 800 000 kronor.

I remissutlåtande den 10 oktober 1951 över veterinärstyrelsens framställning har *statskontoret* erinrat om att i 1951 års statsverksproposition föreslogs att bidraget till djurägare, vars till statlig inkomstskatt taxerade inkomst översteg 2 500 men ej 3 500 kronor, skulle begränsas till belopp motsvarande hälften av veterinärkostnaderna (IX ht 1951 s. 147). Förslaget bifölls emellertid icke av riksdagen. Statskontoret uttalar nu att man —

för att åstadkomma en minskning av utgifterna under anslaget — ånyo bör överväga nämnda förslag.

I framställning den 6 oktober 1951 har *Hushållningssällskapens förbund* hemställt att de inkomst- och förmögenhetsgränser, vilka ej få överskridas om bidrag från förevarande anslag skall utgå, skola justeras. Till stöd för detta förslag åberopas den betydande försämring av penningvärdet som inträtt sedan de nu gällande bestämmelserna beslötos.

I detta sammanhang torde få erinras om att *riksdagens revisorer* i sin berättelse över den år 1951 verkställda granskningen angående statsverket framhållit, att utgifterna under anslaget till lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård undergått en oavlätlig och mycket kraftig stegring. Revisorerna uttala i anslutning härtill, bland annat, att sådana möjligheter till besparingar böra tillvaratagas, vilka icke inverka hämmande på verksamheten. En dylik möjlighet ligger enligt revisorerna däruti att veterinärerna, när tillfälle därtill föreligger, eftersträva att förlägga flera sjukbesök till en och samma resa, varigenom resekostnaderna, vilka utgöra den övervägande delen av dessa sjukvårdskostnader, skulle kunna avsevärt nedbringas.

Beträffande en närmare redogörelse för revisorernas granskning av ifrågavarande verksamhet samt ett av veterinärstyrelsen i anledning därav avgivet yttrande torde utskottet få hänvisa till revisorernas berättelse, del I s. 211—215 och del II s. 168—171.

Hushållningssällskapens förbund har vidare i sin ovannämnda framställning den 6 oktober 1951 föreslagit att ersättning för vissa kostnader för anlåtande av veterinär skall kunna utgå även i ett annat fall, nämligen då en djurägare inom visst veterinärdistrikt på grund av att tjänsteveterinären i detta åtnjuter semester eller annan ledighet tvingas anlita veterinär från annat distrikt och detta medför att resekostnaderna bli högre än de skulle ha blivit vid anlåtande av den ordinarie veterinären. Förbundet anser att merkostnaden i dylika fall bör ersättas av statsmedel utan hänsyn till djurägarens inkomst- och förmögenhetsförhållanden. Förbundet erinrar slutligen om att det redan tidigare framlagt förslag i sådant syfte.

Departementschefen har anfört följande.

»Någon anledning att nu, på sätt statskontoret ifrågasatt, skärpa bestämmelserna om förutsättningarna för erhållande av här ifrågavarande bidrag föreligger enligt min mening ej. I stället anser jag, såsom jag redan framhållit i årets statsverksproposition (IX ht s. 170), att den förändring i penningvärdet, som inträtt efter det de nu gällande bidragsbestämmelserna beslötos, gör en justering av dessa bestämmelser i motsatt riktning påkallad. Något omedelbart behov av en sådan justering föreligger visserligen ej. Jag vill erinra om att enligt gällande bestämmelser det avgörande för huruvida en viss djurägare skall vara bidragsberättigad eller ej är storleken av den senast taxerade inkomsten respektive förmögenheten. Detta innebär att bidragsrätten i praktiken under år 1952 kommer att baseras på 1951 års taxe-

ring, vilken i sin tur bygger på inkomsterna under år 1950. I betraktande av den pris- och lönestoppspolitik, som fördes under sistnämnda år, torde något behov av en ändring av bidragsgränserna följaktligen icke kunna anses föreligga, såvitt gäller bidragsgivningen under år 1952. Förhållandet blir emellertid ett annat, då man skall övergå till att basera prövningen av bidragsrätten på 1952 års taxering, d. v. s. på inkomst- och förmögenhetsförhållandena under år 1951. Med hänsyn till den allmänna kostnadsstegring och ökning av de nominella inkomsterna, som ägt rum under sistnämnda år och som kan förväntas ske under innevarande år, synes det befogat att den nuvarande inkomstgränsen då skall justeras uppåt, förslagsvis från 3 500 till 4 500 kronor till statlig inkomstskatt taxerad inkomst. Höjningen torde av skäl som nyss angivits böra träda i kraft den 1 januari 1953.

Vad härefter angår förmögenhetsgränsen torde även här den förändring, som inträtt i penningvärdet, göra en justering uppåt motiverad. Något större behov av en sådan justering torde dock ej göra sig gällande, så länge taxeringen till statlig förmögenhetsskatt är baserad på de hittillsvarande taxeringsvärdena å jordbruksfastigheter. Anledning synes därför ej föreligga att för närvarande vidtaga någon ändring på denna punkt.

De skäl, som motivera en höjning av inkomstgränsen, synas även kunna anföras för en höjning av det belopp, som djurägaren själv skall gälda vid sjukbesök. Jag förordar därför att sagda belopp skall höjas från 10 till 15 kronor.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga den författningsändring, som blir nödvändig vid bifall till vad jag nu föreslagit.

Vad härefter angår den fråga om ersättning för merkostnader vid anlåtande av veterinär utanför det egna veterinärdistriktet, som Hushållningssällskapens förbund väckt, kan jag väl förstå de synpunkter, som ligga till grund för förbundets förslag. Enligt min mening tala emellertid övervägande skäl emot förslaget. Jag vill sålunda till exempel framhålla, att resekostnaderna även under normala förhållanden, d. v. s. då tjänsteveterinären i det egna distriktet anlitas, kunna variera ganska avsevärt för olika djurägare, beroende bland annat på distriktets storlek och på avståndet mellan djurägarens bostad och distriktsveterinärens stationeringsort. Det kan därför mycket väl inträffa att en djurägare i ett större distrikt, som anlitar tjänsteveterinären i det egna distriktet, får vidkännas större resekostnader än en djurägare i ett mindre distrikt, vilken i ett visst fall nödgas anlita veterinär utanför sagda distrikt. Frågan om en utjämning i fråga om veterinärkostnader kan följaktligen ej lösas genom införande av en bestämmelse av det slag som förbundet förordat. Jag vill även erinra om att Kungl. Maj:t genom beslut den 13 april 1951 avslagit en tidigare gjord framställning av förbundet av samma innehåll som den nu föreliggande. Någon anledning att frångå den ståndpunkt Kungl. Maj:t sålunda intagit finnes enligt min mening icke.

Vad slutligen angår medelsanvisningen för nästa budgetår torde anslaget med hänsyn till belastningen under budgetåret 1950/51 böra höjas med 300 000 kronor till 1 000 000 kronor. I anslutning till vad riksdagens revisorer i sin berättelse över den år 1951 av dem verkställda granskningen angående statsverket uttalat rörande ifrågavarande bidrag vill jag — utan att därmed föregripa ställningstagandet till vad revisorerna anfört i frågan — framhålla angelägenheten av att kostnaderna, i den mån så är möjligt utan åsidosättande av djurägarnas berättigade anspråk, skola hållas nere genom en ändamålsenlig planering av resorna.»

Utskottet. Enligt nu gällande bestämmelser må statsbidrag till lindring i kostnaderna för djursjukvård utgå till djurägare, vars till statlig inkomstskatt taxerade inkomst ej överstiger 3 500 kronor och vilken ej heller påförts statlig förmögenhetsskatt. I likhet med departementschefen anser utskottet, att den allmänna kostnadsstegring och nominella inkomstökning, som ägt rum under år 1951 och allttjämt pågår, bör föranleda en uppflyttning av ifrågavarande inkomstgräns från 3 500 kronor till 4 500 kronor. Utskottet förordar därför, att bidragsbestämmelserna skola ändras på sätt nu angivits. Såsom förordats i propositionen torde ändringen böra träda i kraft den 1 januari 1953.

Utskottet har ej heller något att invända mot vad departementschefen anfört i fråga om förmögenhetsgränsen eller beträffande det belopp, som djurägaren själv skall erlägga vid sjukbesök. Utskottet tillstyrker således, att nyssnämnda belopp skall höjas från 10 till 15 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga erforderliga författningsändringar.

Med anledning av vad Hushållningssällskapens förbund föreslagit i ärendet vill utskottet framhålla, att vissa skäl synas tala för att ersättning av statsmedel åtminstone i någon mån kunna utgå för de merkostnader, som uppstått då djurägare i det av förbundet angivna fallet tvingats anlita veterinär utanför det egna veterinärdistriktet. Förbundets förslag torde därför böra bli va föremål för ytterligare överbäganden. Med hänsyn till svårigheten att överblicka konsekvenserna av ett genomförande av förslaget synes detta emellertid böra prövas i ett större sammanhang. Ur angivna synpunkter vill utskottet förorda, att berörda spörsmål upptages till behandling i anslutning till den översyn av distriktsindelningen, som för närvarande pågår inom veterinärstyrelsen och som närmast föranletts av den nya kommunindelningen. I samband härmed synes även lämpligen böra prövas de ytterligare frågor rörande utformningen av förevarande bidragsverksamhet, som kunna uppkomma till följd av veterinärdistriktens omreglering.

Utskottet delar departementschefens uppfattning, att kostnaderna för bidragsverksamheten, i den mån så är möjligt utan åsidosättande av djurägarnas berättigade anspråk, skola hållas nere genom en ändamålsenlig planering av resorna. I detta sammanhang vill utskottet erinra att veterinärstyrelsen — såsom framgår av styrelsens yttrande med anledning av riksdagens revisorers uttalande i frågan — i cirkulärskrivelse den 25 januari 1952 anmodat samtliga veterinärer att så långt befinnes lämpligt tillvarataga möj-

ligheterna till s. k. förbiresor och att i övrigt sammanföra förrättningarna till så få resor som må anses tillrådligt. Styrelsen har i sin skrivelse samtidigt betonat, att därigenom icke får åsidosättas den i veterinärinstruktionen givna föreskriften om distriktsveterinärs skyldighet att med erforderlig skyndsamhet tillhandagå allmänheten med enskild djursjukvård.

Utskottet har intet att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår skall uppföras med ett belopp av 1 000 000 kronor.

Under återopande av vad utskottet sålunda anfört hemställer utskottet,
att riksdagen må till *Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård* å riksstaten för budgetåret 1952/53 under nionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor.

Stockholm den 27 mars 1952.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar Tjällgren, Anderberg, Svedberg*, Jon Jonsson, Hjalmar Nilsson, Bertil Andersson*, Sundberg, Bror Nilsson, Ebbe Ohlsson och Nord; samt

från andra kammaren: herrar Andersson i Tungelsta*, Pettersson i Dahl, Jacobson i Vilhelmina, Anthy, Andersson i Hyssna, Jonsson i Järvsand, Ahlsten*, Utbult, Larsson i Karlstad och Lindström.

* Ej närvarande vid justeringen.